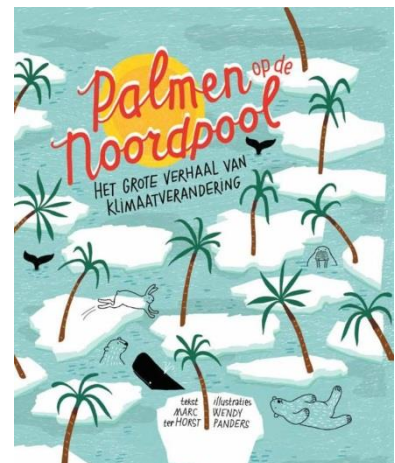

Lesbrief voor de leerkracht

Palmen op de Noordpool – Marc ter Horst **Illustraties – Wendy Panders**

Het boek is zeer geschikt voor groep: 7 & 8, brugklas VO & klimaatontkenners

Thema's: wereldoriëntatie, klimaatverandering, geschiedenis, aardrijkskunde, dieren

Samenvatting:

In dit informatieve boek legt Marc ter Horst, die je misschien kent van 'De oma van de oma van mijn oma' op heldere wijze uit wat klimaatverandering precies is, en wat dit voor ons als aardbewoners betekent in de toekomst. Het boek is goed opgebouwd, en Marc heeft een hele prettige, aansprekende schrijfstijl. In de loop van het boek wisselt hij regelmatig van vertelvorm. Bijvoorbeeld door een brief te schrijven aan steenkool, aardgas en aardolie waarin hij ze bedankt voor hun trouwe dienst, maar ook duidelijk maakt met welke problemen zij ons hebben opgezadeld. In de volgende hoofdstukken stelt hij nieuwe energiebronnen voor (bijvoorbeeld zon, wind, water en biomassa) alsof het kandidaten van een spelshow zijn. Het boek blijft daardoor verrassen en aanspreken.

We zijn trouwens ook fan van de illustraties van Wendy Panders! Kijk bijvoorbeeld eens op bladzijde 166 en 167, daar zie je voor de overgrote meerderheid groene stippen. (97 maar liefst, het percentage klimaatkenners) en ook nog 3 rode stippen (de 3% klimaatontkenners) maar je ziet dat ze evenveel op TV zijn! Dit is een perfect geïllustreerd voorbeeld van het feit dat - hoewel de klimaatontkenners beduidend in de minderheid zijn- zij evenveel media-aandacht krijgen.

Introductie:

Als je leerlingen enthousiast wilt maken voor dit boek, neem het boek dan regelmatig ter hand in de klas. Bijvoorbeeld ter verduidelijking van nieuws over het klimaat op het jeugdjournaal, of lees het eerste hoofdstuk (Die goeie ouwe aarde) voor ter introductie van een geschiedenisles.

Verder lezen

Om de leerlingen dit boek zelf te laten ontdekken kun je het koppelen aan een les over het praktische gebruik van een informatieboek. Leg eerst uit dat de inhoudsopgave en het register handige hulpmiddelen zijn voor het zoeken van informatie in een boek. Laat kinderen zien hoe je hier mee werkt.

Vervolgens kun je een kleine 2 voor 12-achtige quiz organiseren, waarbij je telkens een vraag stelt waarop één van de leerlingen het antwoord moet vinden in het boek. Lukt het om dit antwoord binnen 1 minuut te vinden?

Voorbeelden van vragen zijn:

- Wat is een Yucca? (Dit kun je vinden door middel van de inhoudsopgave, maar ook in het register)
- Waar ligt Kiribati? (Dit kun je zien op de kaart voorin het boek, maar ook door in het register te zoeken op Kiribati)
- Welk hoofdstuk gaat over de oorzaken van klimaatverandering? (Dit kun je lezen in hoofdstuk 4, waarvan de ondertitel is: over de oorzaken van klimaatverandering)

Red het klimaatbingo

Zoals je in het boek kunt lezen, is het niet best gesteld met onze Co2 uitstoot. *“Zelfs als we nu alle schoorstenen, uitlaten en koeien afsluiten,”* zal de aarde zeker 1,5 graad warmer zijn dan in 1850. *“Maar misschien lukt het wel om de opwarming tot 2 graden te beperken. Dan moeten we met z’n allen flink aan de bak: kolencentrales sluiten, windmolens bouwen en minder hamburgers eten. Als we helemaal niks doen, lekker steenkool blijven stoken en bomen blijven kappen, dan komen we in 2100 meer dan 4 graden hoger uit dan in 1850.”*

Gelukkig kan iedereen helpen. Leen bijvoorbeeld boeken bij de bibliotheek! Op bladzijdes 136 en 137 staan nog meer maatregelen die iedereen kan nemen. Kopieer deze bladzijde, of - beter voor het milieu- maak er een foto van en laat die zien op het digibord. Laat de kinderen er 25 van opschrijven, en in een lege BINGO kaart opschrijven.*

Je kunt bijvoorbeeld afspreken dat er een klimaatneutrale traktatie of een keer extra buitenspelen op het programma staat als de hele klas BINGO heeft. Als alternatief kun je de BINGO kaart ook 1 keer uitprinten op A3. Laat dan iedere leerling 1 vakje invullen, en streep het vakje af als iedere leerling de maatregel een keer heeft gevolgd.

* Zie de volgende pagina voor de klimaatbingokaart

Red het klimaatbingo!

Naar het boek Palmen op de Noordpool van Marc ter Horst

B	I	N	G	O
				

Hoespeelje red het klimaatbingo ?

Schrijf in deze bingokaart in ieder vakje een klimaatreddende tip uit Palmen op de Noordpool. (Hint! Kijk op bladzijde 136 & 137) Streep de tip door als het je gelukt is om het ook echt te doen.

Heb je vijf vakjes op een rij doorgestreept? Roep dan zo hard als je kan: **klimaatbingo!** (en vraag je meester of juf om een passende beloning...)